

LỰA CHỌN MÔ HÌNH TỔ CHỨC QUẢN LÝ AN TOÀN HỒ ĐẬP PHÙ HỢP VỚI THỰC TẾ VIỆT NAM

GS.TS. Phạm Ngọc Quý

Trường Đại học Thủy lợi, email: pnquy@wru.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Xây dựng hồ đập phải đảm bảo an toàn cho cụm công trình đầu mối, an toàn cho hạ lưu, thực hiện hiệu quả nhiệm vụ, kinh phí đầu tư xây dựng và chi phí quản lý vận hành là hợp lý. Mục tiêu đó chỉ có thể đạt được khi đập an toàn. An toàn đập ở nước ta hiện nay được đặc biệt quan tâm, nhưng chưa có một đầu mối quản lý và chưa có bộ máy, nhân lực chuyên trách. Có nhiều vấn đề liên quan đến quản lý an toàn đập, trong báo cáo này chúng tôi nêu ra đề xuất thành lập một bộ máy tổ chức để quản lý an toàn đập ở Việt Nam.

Cần thiết phải có bộ máy tổ chức để quản lý an toàn đập, vì:

1. Các đập hồ chứa của Việt Nam đã, đang và sẽ mất an toàn nếu không có giải pháp hữu hiệu. Một số không ít các đập đã bị vỡ hoặc bị hư hỏng nặng.

2. Mọi hoạt động kinh tế, xã hội và đời sống phụ thuộc vào nước hồ. Vì vậy nếu để vỡ đập hoặc hỏng đập, mất nước hồ thì thiệt hại lớn hơn nhiều.

3. Việc quản lý, đảm bảo an toàn đập ở Việt Nam đã được quan tâm, nhưng chưa được thể chế cụ thể, không có bộ máy và lực lượng chuyên lo an toàn đập.

4. Hồ đập của Việt Nam chưa vào một môi quản lý an toàn đập thống nhất.

5. An toàn đập hiểu theo nghĩa là vấn đề kỹ thuật và cả vấn đề kinh tế xã hội.

6. Khá nhiều quốc gia trên thế giới có bộ máy chuyên lo công tác an toàn đập.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Điều tra khảo sát thực tế, phân tích lý luận, tham khảo các nước, đề xuất các phương án và phân tích chọn phương án phù hợp

3. NGUYÊN TẮC, YÊU CẦU ĐỐI VỚI MÔ HÌNH BỘ MÁY, TỔ CHỨC QUẢN LÝ AN TOÀN ĐẬP

1. Đảm bảo tính thống nhất, chỉnh thể giữa các ngành, các địa phương.

2. An toàn đập phải được tính đến ở mọi khâu của quá trình đầu tư và sử dụng.

3. An toàn đập là cho toàn bộ hệ thống, cho hạ lưu đập; cả kỹ thuật và cơ chế chính sách.

4. Có phòng an toàn đập hoặc tổ an toàn đập.

5. Có bộ phận chuyên trách, có tổ chức tham mưu tư vấn nhưng không thêm đầu mối bộ máy.

6. Đủ điều kiện để hoạt động.

7. Hoạt động thực thụ và có hiệu quả trong thực tế.

4. MÔ HÌNH TỔ CHỨC QUẢN LÝ AN TOÀN ĐẬP

Có thể có ba phương án:

4.1. Phương án 1: Hội đồng An toàn đập chỉ một cấp ở Trung ương

- Tư vấn giúp Thủ tướng về Khoa học công nghệ, cơ chế chính sách, nguồn vốn.

- Hội đồng gồm Chủ tịch (Phó Thủ tướng, Phó Chủ tịch thường trực là Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; các phó chủ tịch và ủy viên là đại diện một số ngành, địa phương).

- Cơ quan thường trực là Bộ NN và PTNT, trực tiếp là Tổng cục Thủy Lợi.

- Cơ quan giúp việc là Phòng an toàn đập thuộc Tổng cục Thủy Lợi.

- Tổ chức của Hội đồng An toàn đập Quốc gia có một số ban, có kinh phí riêng và Quy chế làm việc do Thủ tướng phê duyệt.

4.2. Phương án 2: Hội đồng an toàn đập ba cấp

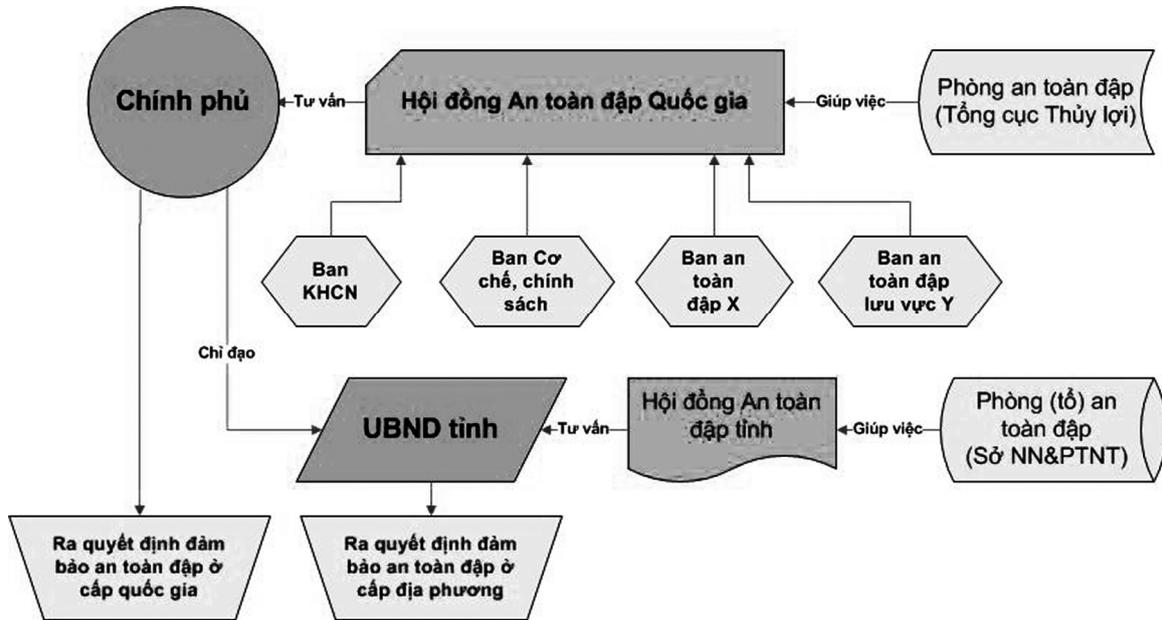
Theo phương án này có: Hội đồng An toàn đập Quốc gia, Hội đồng An toàn đập lưu vực (liên tỉnh), Hội đồng An toàn đập tỉnh, thành phố (cũng có thể có Hội đồng an toàn đập huyện nhưng như thế quá công kênh).

4.3. Phương án 3: Hội đồng an toàn đập hai cấp

Phương án này chỉ có: Hội đồng An toàn đập Quốc gia, Hội đồng an toàn đập tỉnh, thành phố.

5. LỰA CHỌN PHƯƠNG ÁN

Chọn theo phương án 3, biểu thị như hình 1.

Hình 1: Sơ đồ tổ chức của Hội đồng An toàn đập hai cấp

V. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

Việc thành lập Hội đồng an toàn đập là một đòi hỏi của thực tế. Để Hội đồng hoạt động thực thụ trong thực tế, có kết quả, bộ máy lại không cồng kềnh thì nên chọn phương án tổ chức Hội đồng tương thích với chính quyền cùng cấp. Tổ chức thực hiện theo các bước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Bộ Khoa học và Công nghệ - Quyết định về việc ban hành “Quy chế làm việc của Hội đồng tư vấn Khoa học và công nghệ về an toàn hệ thống Thủy lợi

trên bậc thang thủy điện Sông Đà” – Số 1075/QĐ – BKHCN ngày 7/5/2013.

- [2]. Phạm Ngọc Quý – Trần sự cố trong đầu mối hồ chứa nước, Nhà xuất bản Nông Nghiệp – Hà Nội năm, 2008.
- [3]. Tổng cục Thủy Lợi – Báo cáo kiểm tra an toàn hồ chứa nước mùa mưa lũ năm 2012 kèm theo văn bản số 2846/BNN – TCTL ngày 24/8/2012.
- [4]. Ủy ban thế giới về đập – Đập và Phát triển – năm 2000.
- [5]. Văn phòng Chính phủ - Thông báo kết luận của Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải tại buổi làm việc với lãnh đạo tỉnh Thanh Hóa – số 272/VPCP ngày 30/7/2013.